

N:o 184.

Af herr **E. A. Lindblad**, *i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående uppförande af ny byggnad för Kongl. Maj:ts kansli m. m.*

De många inköps- och bytesfrågor rörande tomter m. m. inom Stockholms stad, som förelagts årets Riksdag, hafva säkerligen redan från början förefallit mången, hvilken i dessa frågor måste bilda sig en mening, såsom i hög grad svårlösta och i det skick de förelagts Riksdagen hvarken tilltalande eller nog utredda. Helt visst skall också inom den delegation af Riksdagen, som först behandlar dessa frågor, kritik ej uteblifva. Då emellertid tomtspekulationerna i dessa dagar ökats med ytterligare en, som visat sig i ännu högre grad än de förut framlagda framkalla tvekan, ja, till och med mångenstädes en viss förstämning, har jag funnit mig med skäl kunna framställa några reflexioner med anledning af allt detta. Och jag torde dervid ej stå alldeles ensam.

Det har redan från början förefallit mig besynnerligt, att, då kronan har en för regeringsbyggnad (kanslihus) synnerligen välbelägen tomt och Stockholms stad intill densamma disponerar tomter, hvilkas åbyggnader nödvändigtvis kräfva ombyggnad, ett hembud från staden ej kunnat ske, att kronan må lösa till sig dessa stadens tomter. Med all säkerhet finnas andra tomter, centralt och i öfrigt väl belägna, som för staden kunna ställa sig lika lämpliga att begagna som de här ifrågavarande. För kronan åter blefve det, enligt min mening, en ren förlust att flytta från den nuvarande platsen,

som med sitt läge intill riksdagshuset och slottet erbjuder högst väsentliga fördelar. Visserligen har någon, äfven om en dylik utvidgning af tomten blefve möjlig, ansett densamma väl liten och måhända till viss grad inklämd, men för min uppfattning spelar läget här en så ojemförligt betydelsefull roll, att andra önskemål gerna må maka åt sig. Och platsen synes mig rent af inbjuda till uppförande af en genom enkelhet i stil monumental byggnad, som nog kunde göras lämplig för sitt ändamål.

Då nu till detta har sällat sig fråga om försäljning af Arfurstens palats, synes saken hafva kommit i annat läge. Att ej försäljning af palatset till enskild person får många röster inom Riksdagen, derom torde man redan nu kunna uttala en gissning. Vore byggnaden användbar som kanslihus eller åtminstone tomten tillräcklig för uppbyggande af nytt sådant, så hade nog ingen tvekan förefunnits att till detta ändamål för kronans räkning öfvertaga köpet. Men en gång väckt, synes frågan om palatsets försäljning ej böra släppas, förr än man något närmare undersökt densamma. Då nu vår konungafamilj tagit ett steg i syfte att i ett visst fall genomföra praktiska besparingar eller förenklingar, så må för visso nationen ej hafva något att derom erinra. Och har Kongl. Maj:t i högsta domstolen kunnat bevilja enskilda familjer att göra utbyten af fideikommiss, som för innehafvaren kunnat göras mera inkomstbringande och i hvarje fall ändamålsenligare, så synes ej någon grundad anledning förefinnas att vägra den kungliga familjen en liknande förmån.

Priset för tomten är nu mycket högt. Kan byggnaden emellertid i sitt nuvarande skick användas för något statsändamål, så blefve dock det höga priset derigenom mindre kämbart. Läget torde alltid komma att betecknas såsom kanske det förnämsta i riket, och redan af denna anledning synes tillfället ej böra släppas. Om man icke redan nu kan bestämma, hvartill det slutligen må användas, så finnes dock möjligen snart *en* användning derför. Skulle kanslihuset komma att ombyggas på sin nuvarande plats, utvidgad genom Stockholms stads tillmötesgående, så blefve ju behofvet af tillfälliga kanslilokaler kanske lättast fylldt här.

Och Stockholms stad? . . . En landsortsbo bör ju ej gerna inlåta sig härpå, men det förefaller värdt att tagas i öfvervägande, om ej ett par välbelägna tomter förtjenade att räknas med — nuvarande posthuset och det derintill liggande (n:o 32 i kvarteret Sjö-

hästen) som nu disponeras för kronprinsens räkning. Dessa tomter förefalla att hafva ett lika fördelaktigt läge som de byggnader staden för närvarande använder till rådhus och öfverståthållareembetets lokaler. Staden må sedan sjelf afgöra, om tvenne byggnader eller en enda (med täckt passage) här må kunna uppföras, liksom om det åt kronan hembjudna auktionsverkets hus kan lemna rum för ransakningshäkte eller om nybyggnad af sådant bör ske på Kungsholmen i samband med byggandet af särskildt polishus.

Då jag föreställer mig, att Riksdagen under sådana förhållanden ej är sinnad att redan nu slutligen afgöra frågan om nytt kanslihus m. m., lika litet som att godkänna den nu föreslagna försäljningen af Arffurstens palats, har jag med stöd af det anförda velat föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t behagade verkställa en utredning, dels om och på hvilka vilkor Arffurstens palats kunde förvärfvas för statsverket, dels ock huruvida plats för Kongl. Maj:ts kansli må kunna beredas derstädes eller genom nybyggnad å nuvarande kanslihusstomten med möjlig utvidgning af densamma.

Stockholm den 8 april 1902.

Ernst Lindblad.